

Sprawa C-285/23 [Linte]ⁱ

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

3 maja 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Ekonomisko lietu tiesa (sąd gospodarczy, Łotwa)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

21 kwietnia 2023 r.

Postępowanie karne przeciwko:

A

B

C

Z

F

AS Latgales Invest Holding

SIA METEOR HOLDING

METEOR Kettenfabrik GmbH

SIA Tool Industry

AS Ditton pievadķēžu rūpnīca

Przy udziale:

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (łotewska agencja ds. inwestycji i rozwoju)

ⁱ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa, która nie odpowiada rzeczywistej nazwie żadnej ze stron postępowania.

Przedmiot postępowania głównego

Postępowanie karne, w którym przewidziano możliwość udziału oskarżonego w rozprawach prowadzonych w tym postępowaniu w drodze wideokonferencji z innego państwa członkowskiego.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Na podstawie art. 267 TFUE wnosi się o dokonanie wykładni niektórych przepisów prawa Unii Europejskiej w celu wyjaśnienia (i) czy możliwość korzystania z wideokonferencji, przewidziana w art. 24 ust. 1 dyrektywy 2014/41/UE w celu przesłuchania oskarżonego, może być również wykorzystywana w celu zapewnienia udziału oskarżonego w postępowaniu karnym w ogóle, (ii) czy w takim przypadku zagwarantowane są prawa oskarżonego, o których mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/343, (iii) czy taki udział oskarżonego w postępowaniu karnym jest równoznaczny z jego fizyczną obecnością na rozprawie; w przypadku, gdy na powyższe pytania udzielona zostanie odpowiedź twierdząca, (iv) czy wideokonferencja może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem właściwych organów państwa członkowskiego; w przypadku, gdy na powyższe pytanie udzielona zostanie odpowiedź przecząca, (v) czy sąd w tym celu może kontaktować się bezpośrednio z oskarżonym, który przebywa w innym państwie członkowskim; jak również (vi) czy przeprowadzenie wideokonferencji w państwie członkowskim bez udziału właściwych organów tego państwa członkowskiego jest dozwolone w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii.

Pytania prejudycjalne

1) Czy art. 24 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych należy interpretować w ten sposób, że przesłuchanie oskarżonego w drodze wideokonferencji obejmuje również udział oskarżonego w postępowaniu karnym prowadzonym w innym państwie członkowskim w drodze wideokonferencji z państwa członkowskiego jego miejsca zamieszkania?

2) Czy art. 8 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że prawo oskarżonego do udziału w ustnej fazie postępowania karnego może być zagwarantowane również przez udział oskarżonego w postępowaniu karnym toczącym się w innym państwie

członkowskim w drodze wideokonferencji z państwa członkowskiego jego miejsca zamieszkania?

3) Czy udział oskarżonego w postępowaniu karnym toczącym się w innym państwie członkowskim w drodze wideokonferencji z państwa członkowskiego jego miejsca zamieszkania jest równoznaczny z fizyczną obecnością oskarżonego na rozprawie przed sądem państwa członkowskiego, przed którym toczy się postępowanie?

4) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytania pierwsze i/lub drugie, czy wideokonferencja może zostać zorganizowana wyłącznie za pośrednictwem właściwych organów państwa członkowskiego?

5) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie czwarte, czy sąd państwa członkowskiego, przed którym toczy się postępowanie, może komunikować się bezpośrednio z oskarżonym przebywającym w innym państwie członkowskim i przesłać mu link umożliwiający połączenie się z wideokonferencją?

6) Czy organizacja wideokonferencji bez pośrednictwa właściwych organów państwa członkowskiego nie jest niezgodna z zachowaniem jednolitego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii?

Przywołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, której art. 24 ust. 1 akapit drugi stanowi, co następuje: „Organ wydający może wydać END [europejski nakaz dochodzeniowy] również w celu przesłuchania podejrzanego lub oskarżonego z wykorzystaniem wideokonferencji lub innej formy przekazu audiowizualnego”.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym, której art. 8 ust. 1 stanowi, co następuje: „Państwa członkowskie zapewniają podejrzanym lub oskarżonym prawo do obecności na rozprawie”.

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości przywołane przez sąd odsyłający

Wyrok z dnia 6 grudnia 2018 r., IK (Wykonanie kary dodatkowej), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, pkt 34 i 35.

Przywołane przez sąd odsyłający przepisy prawa międzynarodowego

Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej: artykuły 5 i 10.

Europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności: art. 6.

Drugi protokół dodatkowy do Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 r.

Przywołane przepisy prawa krajowego

Artykuł 463 Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego):

„(1) Udział oskarżonego w postępowaniu karnym jest obowiązkowy.

(2) Jeżeli oskarżony nie stawia się na rozprawie, postępowanie zostaje odroczone.

[...]

Artykuł 464 Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego):

„(1) Sąd może prowadzić postępowanie karne w sprawie wykroczenia, przestępstwa mniejszej wagi lub przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności na okres nieprzekraczający pięciu lat bez udziału oskarżonego, jeżeli oskarżony wielokrotnie i bez uzasadnionego powodu nie stawiał się na rozprawie lub jeżeli oskarżony złożył do sądu wniosek o rozpoznanie sprawy bez jego udziału.

[...]

(3) Postępowanie karne, w którym występuje wielu oskarżonych, może być prowadzone bez udziału oskarżonego, gdy na rozprawie są rozpatrywane zarzuty przeciwko innym oskarżonym, jeżeli udział oskarżonego w rozprawie nie jest konieczny, a oskarżony poinformował sąd o swojej woli nieuczestniczenia w danej rozprawie”.

Artykuł 465 Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego):

„(1) Sąd może prowadzić postępowanie karne bez udziału oskarżonego (in absentia) w następujących przypadkach:

[...]

2) jeżeli pozwany przebywa za granicą i nie można zapewnić jego stawiennictwa w sądzie.

[...]

Artykuł 140 Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego):

„(1) Sąd prowadzący postępowanie może dokonywać czynności procesowych przy użyciu środków technicznych (telekonferencja, wideokonferencja), jeżeli wymaga tego interes postępowania karnego.

(2) W trakcie czynności procesowej, podczas której wykorzystywane są środki techniczne, należy zapewnić, aby sąd prowadzący postępowanie i osoby uczestniczące w danej czynności, które znajdują się w różnych pomieszczeniach lub budynkach, mogły podczas telekonferencji słyszeć się nawzajem, a podczas wideokonferencji słyszeć się i widzieć nawzajem.

(2)¹ W przypadku, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, sąd prowadzący postępowanie upoważnia – lub poleca kierownikowi instytucji w drugim miejscu, w którym ma być dokonana czynność procesowa, aby upoważnił – osobę, która zapewni dokonanie czynności procesowej w miejscu, w którym się znajduje, zwaną dalej „osobą upoważnioną”.

[...]

(5) Osoba upoważniona weryfikuje i poświadcza tożsamość osób uczestniczących w czynności procesowej, które nie znajdują się w tym samym pomieszczeniu, co sąd prowadzący postępowanie.

[...]

(7) Osoba upoważniona sporządza zaświadczenie, w którym podaje miejsce, datę i godzinę dokonania czynności procesowej, swoje stanowisko, imię i nazwisko, dane identyfikacyjne i adres każdej z osób obecnych w miejscu dokonania czynności procesowej, a także informację o pouczeniu udzielonym tym osobom, w przypadku gdy przepisy prawa przewidują odpowiedzialność za niewykonanie ich obowiązków. Pouczone osoby podpisują takie pouczenie. W zaświadczeniu tym wskazuje się również wszelkie przerwy w toku czynności procesowej oraz czas zakończenia czynności procesowej. Zaświadczenie podpisują wszystkie osoby obecne w miejscu, w którym dokonano czynności procesowej i jest ono przekazywane sądowi prowadzącemu postępowanie w celu włączenia go do protokołu danej czynności procesowej.

(7)¹ Jeżeli sąd prowadzący postępowanie ma możliwość ustalenia za pomocą środków technicznych tożsamości osób znajdujących się w innych pomieszczeniach lub budynkach, można odstąpić od stosowania ust. 2¹, 5 i 7 niniejszego artykułu. [...]

[...]

Współpracę międzynarodową w sprawach karnych regulują w szczególności art. 876 i 877, zawarte w części C Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego), zgodnie z którymi sąd prowadzący postępowanie może dokonywać czynności procesowych za granicą za pośrednictwem odpowiednich, zagranicznych organów właściwych, między innymi poprzez zwrócenie się do tych organów o zezwolenie funkcjonariuszowi łotewskiemu na udział w dokonywaniu czynności procesowej lub na dokonanie czynności procesowej przy użyciu środków technicznych.

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i postępowania głównego

- 1 Sąd odsyłający rozpoznaje sprawę karną dotyczącą pięciu oskarżonych, w tym obywatela niemieckiego zamieszkałego w Niemczech, zwanego dalej „osobą A”, którym zarzuca się oszustwo i pranie pieniędzy na wielką skalę w ramach zorganizowanej grupy przestępczej.
- 2 Na obecnym etapie postępowania konieczne jest przeprowadzenie czasochłonnego postępowania dowodowego, w związku z czym zaplanowano rozpoznawanie niniejszej sprawy przez dłuższy okres czasu. Z czterdziestu zaplanowanych rozpraw (które odbywają się jeden raz lub dwa razy w miesiącu) odbyło się siedem, a osoba A uczestniczyła jedynie w czterech z nich.
- 3 Ponieważ przestępstwa, o które oskarżona jest osoba A, są szczególnie poważne, a przesłanki, o których mowa w art. 465 Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego), dotyczące prowadzenia postępowania karnego bez udziału oskarżonego (in absentia) nie zostały spełnione, należy stwierdzić, że zgodnie z art. 463 i 464 Kriminālprocesa likums (kodeksu postępowania karnego) nie jest możliwe prowadzenie postępowania karnego bez udziału oskarżonego, a zatem udział osoby A w postępowaniu karnym jest obowiązkowy.
- 4 Jednakże, w chwili obecnej udział osoby A w postępowaniu karnym jest dla niej szczególnie uciążliwy ze względu na jej wiek i sytuację rodzinną. Jest ona bowiem 71-letnim emerytem, którego dochód nie wystarcza na pokrycie kosztów podróży i który wraz z żoną opiekuje się swoją 92-letnią teściową, która mieszka z nimi i wymaga opieki ze względu na swoją niepełnosprawność. Osoba A nigdy nie mieszkała na Łotwie i nie mówi po łotewsku. W tych okolicznościach nie jest uzasadnione oczekiwanie, że przeniesie się ona na Łotwę, aby brać udział we wszystkich czynnościach postępowania karnego. Osoba A wyraża jednak wolę uczestniczenia w postępowaniu karnym za pośrednictwem wideokonferencji z Niemiec.
- 5 Sąd odsyłający zamierzał zapewnić taki zdalny udział oskarżonego i wysłał w dniu 2 grudnia 2021 r. europejski nakaz dochodzeniowy do właściwego organu niemieckiego z wnioskiem o zapewnienie udziału osoby A w rozprawach w drodze wideokonferencji. Wniosek został odrzucony ze względu na to, że

wykonanie europejskiego nakazu dochodzeniowego nie było możliwe, ponieważ uznano, że taki udział w rozprawie nie jest czynnością dochodzeniową oraz, że nie uzyskano zgody oskarżonego na prowadzenie w ten sposób postępowania karnego. Właściwy organ nie zmienił swojego stanowiska również po otrzymaniu informacji o zgodzie osoby A, której wymagał.

- 6 Na wniosek sądu odsyłającego łotewski Minister Sprawiedliwości zwrócił się do niemieckiego Ministra Sprawiedliwości w sprawie możliwości zdalnego udziału osoby A w postępowaniu (z udziałem lub bez udziału sądów niemieckich), zgodnie z postanowieniami Drugiego protokołu dodatkowego do Europejskiej konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych z dnia 20 kwietnia 1959 roku. Właściwy organ niemiecki odpowiedział, że osoba A nie może uczestniczyć w rozprawach za pośrednictwem wideokonferencji, ponieważ nie ma ku temu podstawy prawnej. Prowadzenie wideokonferencji z udziałem oskarżonego podczas trwającej rozprawy byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa niemieckiego. Zgodnie z prawem niemieckim fizyczna obecność oskarżonego na rozprawie jest absolutnie konieczna.
- 7 Zgodnie z wykładnią dokonaną przez zgromadzenie ogólne sędziów izby karnej Senāts (sądu najwyższego, Łotwa) w uchwale z dnia 4 listopada 2021 r. w przedmiocie wykładni art. 140 ust. 7¹ Kriminālprocesa likums ([łotewskiego] kodeksu postępowania karnego), jurysdykcja Republiki Łotewskiej ogranicza się do terytorium tego państwa, zatem postępowanie, o którym mowa w tym przepisie, dotyczące przeprowadzenia wideokonferencji może mieć zastosowanie jedynie w przypadku, gdy czynność procesowa jest dokonywana na terytorium tego państwa. Z tego względu przeprowadzenie dowodów, które znajdują się na terytorium innego państwa, może zostać dokonane w ramach postępowania, o którym mowa w części C Kriminālprocesa likums (kodeksu postępowania karnego), zatytułowanej „Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych”, to jest przy wykorzystaniu któregoś z narzędzi międzynarodowej współpracy sądowej.
- 8 Pozostali czterej oskarżeni zamieszkują na stałe na Łotwie, a trzech z nich bierze udział w postępowaniu karnym w drodze wideokonferencji. Z drugiej strony, osoba A musi być obecna podczas rozpraw, ponieważ przebywa w Niemczech i nie otrzymała zgody niemieckiego organu właściwego na przeprowadzenie wideokonferencji z udziałem lub bez udziału wspomnianego organu właściwego.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 9 Sąd odsyłający wskazuje, że zgodnie z prawem Unii dotyczącym spraw karnych o wymiarze transgranicznym wideokonferencje są przewidziane wyłącznie na potrzeby przesłuchania świadków, biegłych, podejrzanych lub oskarżonych (zobacz art. 24 dyrektywy 2014/41 i art. 10 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej).

- 10 W komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 2 grudnia 2020 r. „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości w Unii” wskazano jednak, że dostęp do wymiaru sprawiedliwości i ułatwianie współpracy między państwami członkowskimi należą do głównych celów Unii w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zapisanych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Należy utrzymać dostęp do wymiaru sprawiedliwości i dopilnować, by nadażał on za postępującymi zmianami, w tym za transformacją cyfrową, wpływającą na wszystkie aspekty naszego życia. Ponadto państwa członkowskie powinny, w miarę możliwości, korzystać z wideokonferencji. Wykorzystanie wideokonferencji w postępowaniu sądowym, jeżeli prawo na to zezwala, znacznie zmniejsza potrzebę uciążliwych i kosztownych podróży oraz może ułatwić postępowanie. Korzystanie z wideokonferencji nie powinno naruszać prawa dostępu do bezstronnego sądu i prawa do obrony, w tym prawa do obecności na rozprawie, do poufnego komunikowania się z adwokatem, do zadawania pytań świadkom i do kwestionowania dowodów [zobacz preambułę oraz pkt 3.4 komunikatu COM(2020) 710 final Komisji z dnia 2 grudnia 2020 r. „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej”]. W dokumentach dotyczących planowania polityk Unii uznaje się wykorzystanie wideokonferencji za jeden ze środków ułatwiających bezpieczną komunikację między obywatelami a organami wymiaru sprawiedliwości [zobacz pkt 17 Planu działania na lata 2019–2023 dotyczącego e-sprawiedliwości (Dz.U. 2019, C 96)].
- 11 Ponadto, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, prawo Unii opiera się na zasadniczym założeniu, zgodnie z którym każde państwo członkowskie dzieli z wszystkimi innymi państwami członkowskimi – i przyjmuje, że państwa te dzielą z nim – szereg wspólnych wartości, na których opiera się Unia, jak zostało to sprecyzowane w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej. Założenie to oznacza i uzasadnia istnienie między państwami członkowskimi wzajemnego zaufania, że wartości te będą uznawane i że w konsekwencji prawo Unii, które wprowadza je w życie, będzie przestrzegane. Zarówno zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, jak i zasada wzajemnego uznawania, która sama w sobie opiera się na wzajemnym zaufaniu między nimi, mają w prawie Unii fundamentalne znaczenie, gdyż umożliwiają one utworzenie i utrzymywanie przestrzeni bez granic wewnętrznych. Dokładniej rzecz ujmując, zasada wzajemnego zaufania wymaga, w szczególności w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, aby każde z tych państw uznawało – z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności – że wszystkie inne państwa członkowskie przestrzegają prawa Unii, a zwłaszcza praw podstawowych uznanych w tym prawie [zobacz wyrok z dnia 6 grudnia 2018 r., IK (Wykonanie kary dodatkowej), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991].
- 12 Mając na uwadze jednolitą przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii, a także okoliczność, że korzystanie z wideokonferencji w sprawach karnych o wymiarze transgranicznym pozwala na skuteczne wykonywanie prawa obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się, sąd odsyłający powziął wątpliwości co do tego, czy korzystanie z wideokonferencji zostało ograniczone w prawie Unii wyłącznie do przesłuchania świadków, biegłych, podejrzanych lub

- oskarżonych. Przedstawia zatem pytanie, czy udział oskarżonego w drodze wideokonferencji, o którym mowa w art. 24 ust. 1 dyrektywy 2014/41, obejmuje wyłącznie składanie zeznań przez oskarżonego, czy też również udział oskarżonego w postępowaniu karnym w ogóle (to jest jego prawo do obecności podczas postępowania karnego, do wysłuchania i śledzenia jego przebiegu).
- 13 Ponadto sąd odsyłający uważa, że prawo oskarżonego do udziału w ustnej fazie postępowania karnego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2016/343, obejmuje również prawo oskarżonego do skutecznego udziału w postępowaniu karnym w innym państwie członkowskim w drodze wideokonferencji z państwa członkowskiego jego miejsca zamieszkania. Taka wykładnia przywołanego przepisu dobrze wpisuje się w tendencję do ułatwiania i przyspieszania postępowań sądowych. Wreszcie, każde państwo członkowskie ma już teraz możliwość przesyłania osobom znajdującym się na terytorium innego państwa członkowskiego przeznaczonych dla nich dokumentów procesowych, bezpośrednio drogą pocztową, bez pośrednictwa właściwych organów (zobacz art. 5 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej), a także korzystania z wideokonferencji w postępowaniu dowodowym (zobacz art. 24 dyrektywy 2014/41).
- 14 Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie wideokonferencji również stanowi, że udział oskarżonego w postępowaniu za pośrednictwem wideokonferencji nie jest sam w sobie sprzeczny z art. 6 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale zastosowanie takiego środka musi w każdym przypadku służyć uzasadnionemu celowi. Cel przeprowadzenia wideokonferencji, jakim jest uproszczenie i przyspieszenie postępowania karnego służący poszanowaniu prawa do zakończenia postępowania karnego w rozsądnym terminie również jest uznawany za uzasadniony [zobacz „KEY THEME” (kluczowa kwestia) „Article 6 (criminal limb) Hearings via video link” (artykuł 6, część karna, rozprawy w drodze wideokonferencji), <https://ks.echr.coe.int/documents/d/echr-ks/hearings-via-video-link>]. Z wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie Murtazaliyeva przeciwko Rosji wynika, że art. 6 przywołanej konwencji gwarantuje co do zasady prawo oskarżonego do skutecznego udziału w postępowaniach prowadzonych w sprawach karnych, co obejmuje nie tylko jego prawo do osobistego udziału w postępowaniu karnym, lecz także prawo do wysłuchania i śledzenia przebiegu postępowania. Oskarżony powinien mieć możliwość zapoznania się ze stanowiskiem i dowodami drugiej strony oraz wyrażenia swojej opinii na ich temat (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 18 grudnia 2018 r., Murtazaliyeva przeciwko Rosji, skarga nr 36658/05, § 91).
- 15 W przypadku, gdy prawo oskarżonego do udziału w ustnej fazie postępowania karnego obejmuje również prawo do udziału w postępowaniu karnym w innym państwie członkowskim w drodze wideokonferencji z państwa członkowskiego jego miejsca zamieszkania, sąd odsyłający zwraca się o wyjaśnienie, czy taki udział może zostać zorganizowany jedynie za pośrednictwem właściwych

organów tego innego państwa członkowskiego, czy też w inny sposób, oraz czy przeprowadzenie wideokonferencji bez pośrednictwa właściwych organów państwa członkowskiego nie jest sprzeczne z zachowaniem jednolitej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii, a także czy udział pozwanego w postępowaniu karnym w drodze wideokonferencji jest równoważny z jego fizyczną obecnością na rozprawie.

- 16 Dokonanie wykładni art. 24 ust. 1 dyrektywy 2014/41 i art. 8 ust. 1 dyrektywy 2016/343 jest konieczne w celu umożliwienia sądowi odsyłającemu ustalenia, czy osoba A może uczestniczyć (z udziałem lub bez udziału właściwego organu) w ustnej fazie postępowania karnego przed sądem lotewskim w drodze wideokonferencji z Niemiec.

Brak zawieszenia postępowania w postępowaniu głównym

- 17 Biorąc pod uwagę, że kwestie wymagające wyjaśnienia w trybie prejudycjalnym dotyczą jedynie formy udziału oskarżonego (osobiście lub w drodze wideokonferencji), sąd odsyłający stoi na stanowisku, że możliwe jest dalsze rozpoznawanie sprawy w postępowaniu głównym w obecnym kształcie (w obecności osoby A) w celu zapewnienia wszystkim oskarżonym prawa, o którym mowa w art. 47 akapit drugi karty, do rozpoznania ich sprawy w rozsądnym terminie.
- 18 W związku z tym, przywołując zawisłą przed Trybunałem Sprawiedliwości sprawę C-176/22 BK i ZhP (częściowe zawieszenie postępowania głównego), sąd odsyłający nie zawiesza postępowania głównego, lecz stwierdza, że jest gotów dokonać takiego zawieszenia w przypadku, gdyby Trybunał Sprawiedliwości uznał za niemożliwe wszczęcie postępowania prejudycjalnego w sytuacji, gdy postępowanie główne jest nadal w toku.

Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym

- 19 Sąd odsyłający wnosi o zastosowanie, na podstawie art. 105 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości, trybu przyspieszonego, ponieważ kwestia proceduralna, które ma zostać rozstrzygnięta, ma istotny wpływ na sytuację osoby A, która aktualnie musi osobiście brać udział w postępowaniu toczącym się w niniejszej sprawie, co z uwagi na jej wiek i sytuację rodzinną jest dla niej szczególnie uciążliwe. Udzielenie odpowiedzi w krótkim terminie pomogłoby szybciej zakończyć sytuację niepewności i ułatwiłoby przeprowadzenie postępowania karnego we właściwym terminie. O aktualności i znaczeniu przedstawionego pytania w odniesieniu do jednolitego obszaru sprawiedliwości Unii świadczy też okoliczność, że podobne pytanie zostało przedstawione również w zawisłej przed Trybunałem Sprawiedliwości sprawie C-760/22, PF i in.